

Lasten Suometar.

— Lisälehti Suomettarelle, perjantaina 21 p. Marraskuussa. —

N°. 19.

Sitä kunsta kuuleminen, jonka juuresa asanto.

W. 1856.

Kaninit heikko wäki; jotka kuitenkin pesänsä kalliolla tekewät.

(Salomon Sanant. 30 l. 26 w.)

Myyriäisistä olemme jo puhuneet. Katsokaamme nyt mitä kanineistä woitte oppia. Teidän pitää kanineistä oppia haukkimaan itsellenne warman turwapaikan, johon waaran hetkenä woitte pakenne ottaa.

„Kaninit tekewät pesänsä wuoron rotkoihin“, sanoo Jumalan sana. Kaninit pelkääwät repoja, koiria ja pahoja ihmisiä, jotka heitä ajawat ja tappawat. He owat pienet, heikot eläwät, joilla ei ole woimaa sotaan eikä puolustukseen ja ottawat sentähden waarin itsestänsä ja olopaikastansa. Mutta mitä he tekewät? Käiwät koloja itsellensä kiviin ja louhikkojen wäliin. Menewät sinne, missä ihmiset heitä ei moi löytää eikä tawata. Menewät sinne, mihin rewot ja koirat ei wät moi heitä seurata. Ja kun ihmisiä näkewät, kun rewot ja koirat tulewat, kiihuhtawat he pesäänsä wuoren kätköihin, ja owat siellä hywässä turwassa.

Muilla metsän eläimillä on woimaa ja puolustusasetakin henkensä säilyttämiseksi. Karhu on wälewä, susi juoksee nopeasti ja lintu lentää, mutta kun jahtimies tulee koirinensa, ajaa hän niitä ja saa viimein tapetuksi. Heillä ei ole turwapaikkaa, johon pakonsa ottaiswat. Mutta pieni kanini — katsokaapa sitä! sillä on turwapaikkansa, sillä on kätkönsä ja se pelastaa henkensä.

Nyt, rakkahani, toivoisin että kanineilta wiisautta oppisitte. Minä toivoisin että saisitte sieluillemme warman turwapaikan.

Teidän sieluillanne on monta wihollista. Te olette usein ja monessa kappaleessa waarassa, joka moi sielujanne wahingoittaa. Teillä jokaisella on paha, ilkeä sydän sisänsänne. Ettekö ole usein hawainneet, kuinka waikea ja jopa mahdotonkin on hywää tehdä? Teillä jokaisella on hirminen wihollinen, joka koettaa teidät ikuisesti hukuttaa ja temmata kadotukseen. Tämä wihollinen on pahunden ruhtinas, jota kutsutaan perkeleeksi. Ette häntä näe ja sentähden on hän waarallisempi. Mutta laulana ei hän milloinkaan ole. Jokainen teistä elää semmoisessa maailmassa, jossa monta pahoja ja wähä hywiä ihmisiä asuu. Rakkaat ystäwäni! kaikki tämä tuottaa suuria wastuksia ja waaroja.

Te tarwitzette jonkun awun, joka teitä suojella jalkaa. Te tarwitzette warman tukeen, joka kalliit sielunne war-

jelee. Te tarwitzette lempeän ja uskollisen ystäwän, jolla on woimaa teidät pelastaa pahasta sydämeistänne ja pahain ihmisten turmeluwaikista estiwistä. Kuulkaatte minua, niin tahdon Hänestä muutamia sanoja puhua.

Yhki löytyy, jolla on woimaa pitämään sielunne hywässä suojeluksessa. Hänen nimensä on Jesus Kristus. Hän on wälewä teitä pelastamaan, sillä Hän on Jumalan ainoa poika. Hän on myös halullinen teitä pelastamaan, sillä Hän tuli wälewyyden ja ihauuden tawahasta, ja kuoli ristipuulla teidän tähtenne. Ja Hän rakastaa kaikkia lapsia. Mieluisesti otti Hän lapsia tykönsä maailmassa eläisjansä. Hän otti heitä sylinsä ja siunasi heitä.

Rakkaat lapset! ne pojat ja tytöt owat wiisaat, jotka panewat uskalluksensa Kristukseen, ja rukoilewat Hänen ottamaan heidän sielujansa suojelukseseen. Semmoisille lapsille ei satu minkäänlaisia waaraa. Jesus Kristus rakastaa heitä paljon. Hän ei anna heidän hukua. Hän ei sallii pahunden ruhtinaan eikä pahojen ihmisten turmella heidän sielujansa. Jesus on se oikea, wälewä ja luja kallio, johon kaikki lapset woiwat paeta ja turwan löytää. Ne pojat ja tytöt, jotka Häneen uskaltawat, owat hywässä hoidossa ja suojassa maan päällä eläessjansä ja kuoltmansa pääsewät taiwaan riennokoihin. Jesus on oikea ja ainoa turwapaikkanne. Ne lapset, jotka Häntä rakastawat, owat wakaat ja onnelliset.

Rakkaat lapset! minä toiwon ja turwaan kaikkialtiasen Jumalaan, että koetatte saada sielunne warmaan suojelukseseen. Ettekö itellenne sanoko: „no, kyllä on aikaa wastakin“. Kuka tietää, mitä tämän hetken kuluttua tapahtua saattaa? Ehkä sairastutte ja heikkonette. Ehkä lyhyen ajan perästä kuulette, ja tulette Jumalan tuomion eteen asetetuiksi. Kuka tietää? Ah, menkäätte siis palawilla rukouksilla Jumalan tykö ja anokaatte syntein anteeksi saamista ja armoa Jesuksen tähden. Olkaatte wiisaat niinkuin kaninit. Haukkikaatte sieluillemme wakinaisen ja warman turwapaikan.

Egyptin pyramidit.

Päättäessäni kirjoitusta: „Muinaisajan seitsemän ihmeteosta“, lupasin toiste vielä puhua Egyptin pyramideista, ja nyt lähden tätä lupauksiani täyttämään.

Pyramideja käytettiin Egyptissä ennen wanhaan kuningasten haudoiksi. Heidän ruumistensa wieresä on

usein löydetty semmoista eläimiä, joita vanhat Egyptiläiset pitivät pyhinä olentoina ja joita siis jumaloina palvelivat, niinkuin härkiä, kissoja ja koiria. Paljo on näitä muinaisajan muistomerkkejä mennyt hukkaan, mutta jäljellä on kuitenkin sen verran, että on voitu nähdä minkälaisia jättiläisrakennuksia ne aikansa olivat. Gitsin kaupungin luona Keski-Egyptissä olivat ne suurimmat. Niistä oli Keop'in pyramid suurin ja komein. Sata tuhatta henkeä rakensi sitä 20 vuotta ja siihen haudattiin kuningas Keop, jolta se nimensä on saanut.

Ikmehtien katsoo jokainen ensi kerran näitä pyramideja. Niiden koko on niin mahdottoman suuri, ettei niitä luuli ihmisen tekemiksi. Kun niiden yläpäähän viitisi eli jalkaa nousta ja sieltä alaalla olevia joko ihmisiä tai muita kappaleita katsoo, niin kaikki näyttää filmissä hyvin pieniltä. Ainoastaan isot Jumalan luomat vuoret muistuttavat että nämäkin suuret rakennukset ovat kuitenkin tyhjyyden luomisen töiden rinnalla.

Pyramidien sisään on vaikea päästä. Ovi, jos niihin menevää reikää ovelsi voipi sanoa, on 30 ja 50:kin kynnärää ylempänä niiden perustusrakennusta. Tämä ovi on tavallisesti kiinimuurattu ja seinät ulkoa päin fileillä tiivillä vuoratut. Kumma ei siis ole, jos vastä tällä vuosikadalla on osattu päästä pyramidien sisusta tutkimaan.

Mutta vaikka onnellisesti pyramidien sisäänkin pääsee, niin siltäkin on vaikea ja vaarallinen siellä käydä. Siisus on pimeä ja täynnä mutkaisia teitä ja rappuja sinne tänne ja niiden alla ja vieressä syviä putouksia ja hautoja. Suurin niistä on ollut kuningasten hautana ja lutsutaan kuninkaana kamariksi. Seinät tässä kamarissa ovat sisästä peitetyt vanhanaikuisilla kirjoituksilla, joista ei ole tahdottu millään tavalla selvää saada, mitä ne merkitsevät ja sisäلتävät.

Sisällepääsö pyramidiin tehtiin näin vaikeaksi sentähden, että kuningasten ruumiit saivat rauhassa lewätä, ja rauhassa ne ovatkin saaneet olla näihin aikoihin asti. Mutta ihminen on tietohalukas ja tämän halun seuraus on ollut, että tuhansia vuosia takaperin haudatut ruumiit on saatu nykyiselle suwulle ilmoittamaan ja puhumaan muinaisajan juttuja ja tapauksia; nimittäin niitä tutkimalla.

Egyptiläisten Swinksi.

Pyramidien joukossa, lähellä nykyistä pääkaupunkia, Kairoa, löytyy yksi erinomainen muistopatsas, jonka rakennus todistaa muinaisten Egyptiläisten taide-ahkeruutta ja toimea. Se on niinkutsuttu Swinksi eli, joten sitä muukalaiskielillä kirjoitetaan, Sfinxi.

Tämä muistopatsas oli Egyptiläisillä hedelmällisyyden kuvauksena. Heidän maansa sai suuren kaswawaisuuden ja hedelmällisyyden Niilijoen paisumisesta, niinkuin wieläkin saa. Swinkillä oli waimo-ihmisen pää ja jalopeuran ruumis, joilla merkittiin Seinä- ja Elokuuta, joina paisuminen tapahtuu ja aurinko menee niihin taivaanmerkkeihin, joita sanotaan jalopeuraksi ja neidoksi.

Swinksi on kivistä hakattu. Se on lähes 75 kynnärän pituinen ja 31 kynnärän korkuinen. Nyt on se suuremaksi osaksi erämaista tuisutulla hiekalla peitetty, niin että waan pää ja laula nähtyy noin 13 kynnärän korkeudelta. Ruumis on kaikki hiekan sisästä, niinkuin myös jalat, jotka ovat 25 kynnärää pitkät. Silmien rei'istä saattaa mennä pään sisään ja siellä on hyvin tilaa oksella. Luultawasti ilmoittivat papit tämän Swinksin sisästä epäuskoiselle kansalle muinoin ennustuksiansa ja neuwojansa. Nyt on tämä muistopatsas ympäröity muurilla, josta kaikki rappua viepi ylös; niiden välissä on jätteitä kahdesta alttarista.

Äitin Rakkaus.

(T. V. S.)

Itäisellä maalla eli muinaan avio-mies ja waimo; waihäisen waan hupaan majansa olivat rakentaneet erinäiseen paikkaan, ulos kylä-kunnasta, viertevän mäen rinneeseen, päivää vastaan. Koska ei heillä tässä ollut avaroita tilustuksia, niin eivät myöskään suuria tavaroita koonneet. Mutta tämän ohessa olivat kuitenkin rikkaammat kuin moni, joka, ehkä onnen noudattama, ei tunne tyytyväisyyttä ja iloa sydämessänsä. Tällä avioparilla oli nimittäin onni omassa povessansa, rakkaus lievitte heidän maalliset murheensa, ja kolme lasta, kaksi poikaa ja yksi tytär, ilahuttivat heidän aikansa, ja olivat heidän huvituksensa tässä yksinäisessä asumapaikassa. Kerran tapahtui etta isä, jättäen äitin lapsinensa, matkusti kotoa muutamaksi päivää. Koska se aika lähestyi, jona he, lupauksen johdosta, jälleen saivat odottaa häntä, nousi äiti jo varhain aamulla auringon kanssa, ja riensi iloisella mielellä askareitansa toimittamaan, saadaksensa ne, koska lapset vielä vuoteella lepäillivät, tehdyiksi, ja kaikki puhtaaksi ja hyvin siotetuksi miehensä kotiatuloon. Ahkeralla viereydellä oli hän nämät työt jo likimain päättänyt, koska hänen vanhin poikansa sisärensä kanssa, jotka tämän sivussa olivat ylösnousneet, tulivat hakemaan äitiänsä, ja pyysivät häntä hoitamaan nuorimpaa kätkeyssä makaavaa veljeänsä, joka waikialla äänellä waikeroi ja anoi apua. Tämän kuultuansa kiihuhti äiti wiipymättä rinnallansa tyydyttämään pienosta lastansa, joka, saatuansa mitä kaipais, sen jälkeen kohta waikeni. Nyt jakeli hän myös vanhemmille lapsillensa heidän suurus-palansa, jonka kanssa riensivät pihalle (eli kartanolle), lasten tavalla ja töillä aikaansa viettämään; mutta äiti asetti itsensä toistamiseen kehdon oheesen, ja koska hän, nojatessansa sen ylitse, hyräili lapselle tuttuja uni-veisuja, rupesi hän myös itse, rasitettu ahkerasta ja varhain aljetusta askaroitsemisestansa, unesta torkkumaan, ja oli juuri nukkumallansa kehdon päällä, koska siinä samassa haikia hädän-huuto pihalta kohtais hänen korviansa, josta koko hänen ruumiinsa wavahti. Hän juoksi nopiasti ulos

ovesta, ja huomasi jo kaukaa hämmästyksellä, kuinka hänen vanhin poikansa talutti sisärtänsä häntä kohden, huutain: katsos äiti kulta! kuinka veri juoksee sisäreni käsivarresta, paha mato puri siihen. — Mato purrut! voi minua vaivasta! mitä varten päästin teitä pihalle ruohostoon? mitä teen minä, ja kuka auttaa minua raukkaa?

Tämän äitin surkuteltavan tilan ja kovan hädän huomasi yksi silloin ohitse-kulkeva mies, pysähti hiukan, ja sanoi: "Vaimo raukka! minä näen että sinun hätäs on suuri, mutta en minä taida sinua auttaa, sillä myös minun asiani kiiruhtaa, enkä minä saa viivytellä? Isäni makaa kuoleman kielissä, palan matkaa tästä, ja vielä sitten tiedän minä ainoastaan yhden neuvon antaa sinulle: hae pian penikka eli koira, joka nuolis ja imis kärmeen myrkyin haavasta, mutta kiiruusti pitää se tapahtuman, sillä muutoin on kaikki apu myöhänen". Näillä sanoilla jätti hän sen hätääntyneen äitin, joka sen kautta tuli vielä enemmän avuttomaksi; niinkuin vähäjärkinen ja mielipuoli juoksi hän sinne ja tänne, siksi että hänen sydämensä kova tuska ja ahdistus runteli ja kokonansa särki hänen ruumiinsa viimeiset voimat, ja hän lakastuneella muodolla hermotoina lankesi tainoksiin maahan; mutta pian tointui ja virkois hän jälleen; hänen kasvonsa kävivät vereväksi, ja ilo loisti hänen silmistänsä, niinkuin olis avun löytänyt; nopiasti nousi hän ylös, ja saneli itseksensä: kussa tapaan minä koiran, joka nuolis myrkyin haavasta? vaan tosin tuota ei tee koira, — mutta äiti sen tekee, ja äkisti tempäis hän nyt lapsen helmohinsa, ikänä kuin olis pohjattoman haudan partaalta sen pois siepanut, ja epäilemättä painoi hän huulensa sen myrkyllä

täytetyn haavan päälle, ja imi niin ahkerasti, kuin olis hän itsensä sen kautta kuolemasta pelastaa ja ijäisen elon aikaan itsellensä saattaa taitanut.

Tämän ohessa huomasi poika isänsä kaukana tulevan kotiapäin, juoksi häntä vastaan, ja kertoi mitä tapahtunut oli. Tämän kuultua hämmästyi isä niin sangen kovasti, että oli kaatua, ja horjuen nojasi hän itsensä sitä varten likimäistä puuta vastaan. Auttaaksensa häntä, aikoi poika lähestyä isäänsä, vaan hypähti äkisti takaperin, koska näki kuolleen kärmeen kiedottuna isänsä matkasauvan ympäri, sanoen: samanmoinen, juuri sama mato oli kuin pisti sisäreni käsivarteen. Nyt valkeni taas isän kasvot ilosta, hän riemastui ja kiittäen Jumalata sanoi hän pojallensa: "tämä mato ei ole myrkyllinen, eikä turmele ketään". Vuotavilla silmillä riensi hän nyt kohta vaimoansa kohden, jonka hän tyttärinensä sulki sylhinsä, ja saneli: "rakas vaimo! kovin olet sinä minua peljättänyt, mutta syystä nyt riemuitsee minun sieluni, sillä se kärme ei ole ollut myrkyllinen, vielä olet sinä minun omani, ja en mahda minä ikänänsä unohtaa sinun äitillistä rakkauttas; kauvan aikaa pitää se lapsiltas muistettaman, ja tuo haavoitettu käsi, jonka päällä sinun huules ovat levänneet, pitää kerran ruusuilla ja kukkaisilla kaunistaman harmaapääs, ja koska sinun päiväs joutuvat ehtoole, viimein siunauksilla sulkeman silmäs!"

Tämän jälkeen johtui äitin mieleen myös hänen nuorin seimeen kääritty lapsensa, jonka hädässensä kehtoon oli jättänyt; kilvassa kiiruhti sentähden tämä perhekunta tupaan, jossa se pikku punaposkinen naurusuin heitä vastaan otti.

Puhvelihärkän jahti Pohjois-amerikassa.

Katlin-niminen kirjoittaja kertoo puhvelihärkän jahdistista Pohjoisamerikassa seuraavaisesti:

Intialaiset, Pohjoisamerikan peri-asujat, olivat monta kuukautta olleet lihan puutteessa, ja pelkäsivät puh-

velihärkään siirtyneen heidän tlenoitansa kauvas muu-
anne. Heitä uhkasi suuri nälkä. Mutta muutamana
aamuna tuli odottamaton tieto puhvelihärkäkarjan tu-
lostasta kylän seuduille. Heti paikalla varusti enemmän
kuin sata nuorukaista itsensä näitä härkiä jahtaamaan,
ja kylän päällysmies sanoi että hevosistansa seisoi
yksi majan oven edessä valmiiksi minulle satuloituna,
jos mieleni teki ratsastaa jahtiin osalliseksi. Minä otin
kiitollisuudella tämän ystävällisen kehoituksen vastaan,
nousin hevosen selkään ja annoin mennä täyttä lauk-
kaa muiden jahtimiesten kanssa sileätä kangasta eteen-
päin. Kohta näimme ja tapasimme puhvelihärät laitu-
mella syömässä. Nyt seisahduimme ja päällekkarkau-
ksen järjestys määrättiin, miten härät muka paraitse saa-
taisiin ammutuiksi.

Päällekkarkaus tehtiin sillä tavoin, että härkäkarja
piiritettiin. Kaikki jahtimiehet, ratsastaen hevosilla
ja varustettuina jousilla, nuolilla ja pitkillä piikkilöillä
jakautuivat kahteen joukkoon ja menivät erihaarallensa.
Vähän matkan päässä kiersivät ympäri karjan, ja mer-
kin annettua rupesi jokainen saalistansa lähestymään.
Vainu ilmoitti huolettomille härille vihollisen tulon, ja
he alkoivat pötkimään pakoon. Ratsastajat kannusti-
vat hevosiansa ja kääntyivät kaikki sille suunnalle, jo-
hon härät juoksivat. Hiruinen huuto ja meteli kuu-
lui nyt ympäri kedon. Härät kääntyivät toisanne päin
hyppäämään ja kaikki jahtimiehet, yhteen kokoontunutta,
täyttä laukkaa perässä. Härät ympäripiiritettiin ja nyt
alkoi oikea tappelu.

Tomu ja pöly kohosi maasta mustiksi pilviksi, kun
härkälauman päälle karattiin kuka jousella ja nuolella,
kuka piikillä. Eläimet julmistuivat tuiki vihaisiksi ja
kääntyivät ylöskohotetuilla harjoilla sarvinensa vihollis-
iansa kohden. Monelta ratsastajalta kaatui hevonen
paikalla alta, kun puhveli sarvellansa sai mahan alle
työtäistä, ja ratsastajan täytyi pakojuoksulla pelas-
taa oman henkensä. Välistä olivat hevoset, härät ja mie-
het sekasin tantereella, mikä alla, mikä päällä. Tomupil-
vet estivät ympärille näkemästä, mutta jokainen koki an-
taa saaliillensa viimeisen hengen kolauksen. Pelastaessa
omaa henkeänsä hyppäsi moni kaatumaisillaan olevan
hevosensa seljältä puhvelin niskoille seisomaan ja alkoi
siitä vihollistansa tappa. Joita härät takaa ajoivat,
ne hyppäsivät nopeasti syrjään ja viskasivat kappal-
leen puhvelin nahkaa härkään silmille; jahtimiehet
kantavat aina vyöllänsä suuremman eli pienemmän
kappalleen puhvelinahkaa, jolla itseänsä puolustas-
vat. Saatuansa sen puhvelihärkään silmille, tappa kuu-
kin helposti saaliinsa nuolella eli piikillä.

Näin muuttui jahti oikeaksi tappeluksi, jota kesti nel-
jänneksen tunnin aikaa ja päättyi sillä tavoin, että
koko härkäkarja kaadettiin. Sen luku nousi moneen saa-
taan härkään, ja kyllä löytyi nyt tuoresta lihasta.

Kun kaikki oli päättynyt, nousi jokainen jahtimies
hevosensa seljältä ketoa ympäri käymään ja kukin kaa-

tamaa härkäänsä etsimään; nuolesta eli piikistä, joka
istui härkien kyljessä, mahassa eli rinnassa, tunsikin
omansa. Sen perästä rupesivat kaikki kedolle istu-
maan, polttivat tupakkaa, rupattivat suutansa ja palasi-
vat kylään.

Kylään tultua laitettiin päällysmiehelle tieto jahdin
menosta ja saaliista. Tuttaville ilmoitettiin myös tämä
iloinen sanoma.

Lihaa korjuuksen panemaan lähetettiin vaimot ja lap-
set jahtikedolle, jossa viipyivät koko päivän iloten ja
riemuten. Nahka nyljettiin ja lihat leikeltiin; seljässä
kannettiin ne sitte kotiin. Hyvin tuhat koiraa oli
muassa apulaisina; muristen ja tapellen tahtoivat ne-
kin tästä rikkaasta saaliista makean osansa. Usein
syntyi kova tappelu akkojen ja koirien välillä.

Sitte pidettiin kylässä peijaisia ja ilo oli ylimäisnä
kaikkein sydämissä.

Kello.

Kaukaa kelloäänän kuulen,
Taivaasta sen soivan luulen,
Tuoltapuolta tähtien.
Sieluani sorrettua,
Mieltänikin murrettua
Kotomaahan kutsuen.

Rukouskello,
Rukoukseen rasitetun,
Hartauteen haavotetun
Kiitokseenkin kehottaa.
Vaimon, lasten, vanhempien,
Eksyvän ja itkevien
Edestä se ehottaa.

Juhlakello.
Pyhä-aamun punottaissa,
Juhlakumun kaikuessa,
Kutsuu Herranhuoneeseen.
Surun tulta sammuttamaan,
Siunausta saavuttamaan,
Alttarilta Armosen.

Kuollokello.
Vaeltajan väsyessä,
Ruumiin maahan mullatessa,
Vältä huutamasta voi!
Kuollokello kamottava,
Tuonen tietä toimittava,
Silloin rauha! rauha! soi.

(Kanava).

Arvoituksia.

Selitys viime nron arvoitukseen: 20 oli kaatunut.

Mikä kaari on isoin ja korkein kaikista kaarista?
Minä löydyn suurilla sankareilla, mutta narrit tah-
toisivat minua halullisesti. Mikä se on?

Tämän nroun toimitti

J. P.

Selsingissä.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjapainossa.

Painoluvan antanut: L. Heimbürger.